

Yksityisarkistojen neuvottelukunta

Kokous 2/2025

3.6.2025 klo 11.00, Zoom-etäyhteys.

Läsnä: Juha Henriksson (pj), Marita Jalkanen, Jouni Ahmajärvi, Mari Pehkonen, Pasi Nevalainen, Outi Hupaniittu, Johanna Mieto ja Riku Keski-Rauska sekä kutsuttuina asiantuntijoina Tuula Leskelä ja Tanja Välisalo.

Muistio

1. Kokouksen avaus

Juha Henriksson avasi kokouksen klo 11.04.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen 1/2025 (11.3.2025) pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Yksityisarkistojen kansallisen hankintapolitiikan kolmannen aallon tilanne

Juha Henriksson kertoi hankintapolitiikan laajentamisen tilanteesta. Kyselyn perusteella yhteiseen hankintapolitiikkaan haluaisi mukaan 34 uutta toimijaa, joista 19 on kotiseutuarkistoja. Kyselyyn vastanneille järjestettiin infotilaisuus 16.4.2025. Tilaisuudessa Tytti Voutilainen esitteli kansallisen hankintapolitiikan taustaa ja vaiheita, jonka jälkeen Juha kertoi hankintapolitiittisista periaatteista ja työnjaosta. Tilaisuudessa esiteltiin myös kolmen toimijan kokemuksia hankintapolitiikasta (Teatterimuseo, Kansalliskirjasto ja Toimihenkilöarkisto). Lisäksi Teppo Ylitalo alusti hankintapolitiikasta kotiseutuarkistojen näkökulmasta. Lopuksi Juha Henriksson kertoi uusien toimijoiden arviointiprosessista, jonka jälkeen osallistujilla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä.

Hakemukset käsittelevät työparit Jouni Ahmajärvi & Outi Hupaniittu sekä Juha Henriksson & Teppo Ylitalo. Tavoiteaika käsittelylle on 31.8.2025, jonka jälkeen on tarkoitus kutsua syyskuun alkupuolella neuvottelukunta seuraavan kerran koolle. Keskustelussa Outi Hupaniittu korosti laatutyötä: prosessin tavoitteena on tukea kaikkia hankintapolitiikasta kiinnostuneita kohti sellaista kypsyystasoa, että ne voisivat liittyä mukaan. Outi myös totesi, että Kansallisarkisto oli kertonut valtionapuarkistojen kokouksessa, että se haluaa olla jatkossakin mukana yhteisen hankintapolitiikan koordinoinnissa, mutta vielä ei ole tiedossa, millä tavalla tämä käytännössä tapahtuu. Outi totesi, että hankintapolitiikan koordinoimiseen tarvitaan jatkossakin jokin rakenteellinen toimintatapa. Outi myös ehdotti, että järjestetään uusi keskustelutilaisuus kiinnostuneille sen jälkeen, kun hakemusten arviointiprosessi on saatettu päätökseen.

Neuvottelukunta katsoi, että arviointiryhmä (Ahmajärvi, Henriksson, Hupaniittu, Ylitalo) voivat jatkaa kesän aikana keskustelua Kansallisarkiston kanssa hankintapolitiikan tulevasta koordinoinnista. Asiaan palataan neuvottelukunnan seuraavassa kokouksessa.

5. Kokemuksia Musiikkiarkiston vaikuttavuuden kehittämishankkeesta

Juha Henriksson kertoi Musiikkiarkiston vaikuttavuuden kehittämishankkeen tilanteesta. MOI-pilotointi saadaan valmiiksi kesällä 2025 ja loppuraportti on parhaillaan valmisteilla. Europeana Impact Playbook -pilotointi alkaa lomien jälkeen ja valmistuu loppusyksyyn 2025 mennessä. Pilotoinnin tulokset jaetaan muille arkistoille ja koko KAM-sektorille loppuvuodesta 2025 (kirjallinen loppuraportti sekä Musiikkiarkiston 35-vuotisjuhlaseminaari Tieteiden talolla 1.12.2025). Pilotoinnin tulokset jaetaan myös kansainväliselle yhteisölle joulukuun alussa (Europeana Impact Café).

6. Yksityisarkistojen neuvottelukunnan toiminta vuoden 2025 jälkipuoliskolla

Keskusteltiin neuvottelukunnan loppukauden toiminnasta. Uuden lain myötä neuvottelukunnan toiminta päättyy 31.12.2025. Esimerkiksi Kansallisarkiston tuleva suhde yksityisarkistotoimintaan kiinnostaa, ja Tanja Välisalo lupasi alustaa tästä aiheesta seuraavassa neuvottelukunnan kokouksessa.

Keskusteltiin myös mahdollisesta neuvottelukunnan järjestämästä seminaarista, mutta Marita Jalkanen kertoi, että Yksityiset keskusarkistot järjestävät loppusyksystä seminaarin, joten toisen yksityisarkistotoimintaan liittyvän seminaarin järjestäminen samaan aikaan ei ole mielekästä. Marita lupasi kertoa YKA:n seminaarista tarkemmin seuraavassa neuvottelukunnan kokouksessa.

Pasi Nevalainen totesi, että neuvottelukunta on ollut hyvä kanava tiedon kulkemiseen arkistojen ja tutkimusyhteisön välillä. Olisi tärkeää, että tämä yhteys hoidetaan jollakin tavalla myös neuvottelukunnan toiminnan päättymisen jälkeen.

Mari Pehkonen nosti esille tapaukset, joissa yliopistoille tarjotaan yksityisiä aineistoja esimerkiksi kuolinpesiltä. Outi totesi, että hankintapolitiisen työnjaon perusteella voidaan selvittää, minkä arkiston hankintapolitiikan piiriin kyseinen aineisto kuuluu. Ja mikäli aineistoa tarjottaisiin sellaiselle arkistolle, joka ei sitä voi tai halua ottaa vastaan, niin hankintapoliittisten periaatteiden mukaisesti tämä ohjaa luovuttajan eteenpäin jollekin toiselle toimijalle, joka voisi aineiston ottaa vastaan. Keskusteltiin myös yksityisten aineistojen luovuttajille tarkoitetusta ohjeistuksesta. Outi totesi, että Kansallisarkiston sivuilla on yleistä ohjeistusta yksityisarkistoa-aineistoista. Juha ehdotti, että neuvottelukunnan jäsenet voisivat käydä läpi Kansallisarkiston ohjeistuksen neuvottelukunnan seuraavaan kokoukseen mennessä ja samalla arvioida, tarvitseeko ohjeistus täydentämistä tai päivittämistä.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Kokouksen päättäminen

Juha Henriksson päätti kokouksen klo 12.01.

Vakuudeksi

Juha Henriksson